

Til lovforslag nr. L 134. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 26. april 2007

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven

(Behandling af retssager om forældremyndighed og tvangsfuldbyrdelse)
[af familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen)]

1. Ændringsforslag

Familie- og forbrugerministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 2007 og var til 1. behandling den 20. februar 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Sammenhæng med lovforslag nr. L 133

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til forældreansvarslov (lovforslag nr. L 133).

Politisk aftale

Lovforslaget bygger på en politisk aftale, som blev indgået den 5. december 2006 mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Den politiske aftale fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. L 133.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og familie- og forbrugerministeren sendte den 11. december 2006

dette udkast til udvalget, jf. alm. del bilag 202. Den 7. februar 2007 sendte familie- og forbrugerministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlig henvendelse

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Nanna Gersov, Kastrup. Familie- og forbrugerministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstilling

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Bemærkninger

Ændringsforslag

Til nr. 1

Af familie- og forbrugerministeren, tiltrådt af udvalget:

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af lovforslag nr. L 133 (forslag til forældreansvarslov).

Til § 2

Til nr. 2

1) Efter nr. 5 indsættes som nye numre:

»01. I § 19, stk. 1, ændres »forældremyndigheds-sag« til: »sag om forældremyndighed eller barnets bopæl«.

02. I § 19, stk. 2, ændres »forældremyndigheds-sag« til: »sag om forældremyndighed eller barnets bopæl«, og efter »forældremyndighed« ind-sættes: »og barnets bopæl«.

03. I § 20, stk. 2, ændres »myndighedslovens § 10 a« til: »forældreansvarslovens § 3, stk. 2,«.« [Konsekvensrettelser]

Lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Sags-omkostninger, retshjælp og fri proces), der trådte i kraft den 1. januar 2007, indebærer en samlet reform af reglerne om bl.a. fri proces, der bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

Fri proces kan både efter de hidtidige regler og efter de regler, der netop er trådt i kraft, som udgangspunkt gives til en person, der skønnes at have rimelig grund til at føre proces, og som opfylder visse økonomiske betingelser. Ved afgørelsen af, om en person opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, anvendes indtægtsgrænser, der reguleres årligt. For ægtefæller og ugifte samlevende foretages vurderingen efter den nævnte lovændring i 2005 i alle tilfælde på grundlag af parrets samlede indtægter, medmindre parret har modstridende interesser i sagen, jf. retsplejelovens § 325, stk. 4. De nye regler om fri proces gennemfører princippet om, at det for ægtefæller og ugifte samlevende som udgangspunkt er parrets samlede indtægter, der er afgørende for, om en af parterne opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces. (Baggrunden for dette »husstandsprincip« er navnlig, at samliv i et parforhold antages generelt at indebære et sådant personligt og økonomisk fællesskab, at udfaldet af en retssag – herunder en retssag om ægteskab eller forældremyndighed – må antages at have betydning for begge). Ved den nævnte lovændring blev en særregel om fri proces i sager om ægteskab og forældremyndighed derfor ophævet. Efter denne regel skulle der i disse tilfælde alene lægges vægt på ansøgerens indtægt og ikke også på en eventuel ny ægtefælles eller samlevers indtægt.

Ny paragraf

2) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) foretages følgende ændring:

1. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I sager efter retsplejelovens kapitel 42, hvor ansøgning om fri proces er modtaget inden den 1. oktober 2009, opfylder en ansøger, der er samlevende, uanset retsplejelovens § 325, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, tillige de økonomiske betingelser for fri proces, hvis ansøgerens eget indtægtsgrundlag ikke overstiger indtægtsgrænsen for enlige i retsplejelovens § 325, stk. 3, jf. stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.«

[Overgangsregel om fri proces i sager om ægteskab og forældremyndighed]

Til § 3

3) I det under nr. 13 foreslåede § 537, stk. 2, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum: »§ 450 c, 1. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.« [Præcisering]

Ved lovforslag nr. L 133 om en forældreansvarslov foreslås bl.a. nye regler om fælles forældremyndighed, og hvis lovforslaget vedtages, bliver der mulighed for, at også forældre, der tidligere har mistet forældremyndigheden, vil kun-

Bet. o. lovf. vedr. forældreansvarsloven

ne rette henvendelse til statsforvaltningerne efter de nye regler med henblik på at opnå fælles forældremyndighed, eventuelt gennem en dom. Det forventes, at der i de første par år efter lovens foreslåede ikrafttræden den 1. oktober 2007 vil blive rejst et betydeligt antal sager af forældre, der tidligere er frataget forældremyndigheden, jf. punkt 5 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 133. Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en person efter de hidtidige regler kunne have fået fri proces til en sådan forældremyndighedssag, selv om han eller hun levede i et nyt samlivsforhold, men ikke kan få fri proces til en sag om forældremyndighed efter reglerne i den nye forældreansvarslov, fordi grundlaget for afgørelsen om fri proces nu er det samlevende pars samlede indtægter.

Regeringen finder det rigtigst, at der i den forventede »overgangsperiode« bliver mulighed for at få fri proces i alle forældremyndigheds- og ægteskabssager, også i tilfælde hvor ansøgeren alene opfylder de økonomiske betingelser efter de regler, der var gældende indtil den 1. januar 2007. På denne baggrund foreslås det, at der indsættes en overgangsbestemmelse i lov nr. 554 af 24. juni 2005, hvorefter en person, der er samlevende, og som ansøger om fri proces til en sag efter retsplejelovens kapitel 42 (sager om ægteskab eller forældremyndighed), uanset om den pågældende opfylder betingelserne efter indtægtsgrænsen for samlevende i retsplejelovens § 325, stk. 4, skal anses for at opfylde de økonomiske betingelser for fri proces, hvis ansøgerens eget indtægtsgrundlag ikke overstiger indtægtsgrænsen for enlige i retsplejelovens § 325, stk. 3, jf. stk. 2.

Det foreslås, at overgangsreglen skal gælde i 2 år. Reglen vil i givet fald have virkning fra den nye forældreansvarslovs og nærværende lovs foreslåede ikrafttræden den 1. oktober 2007 (jf. lovforslagets § 6, der medfører, at den foreslåede overgangsbestemmelse om fri proces i sager efter retsplejelovens kapitel 42 i givet fald også træder i kraft den 1. oktober 2007). Overgangsreglen vil således gælde for ansøgninger om fri proces til sager efter retsplejelovens kapitel 42, der er modtaget senest den 30. september 2009. Ansøgninger om fri proces, der modtages den 1. oktober 2009 eller senere, skal afgøres efter § 325, stk. 4, hvis ansøgeren er samlevende. Den

foreslåede overgangsregel vil som nævnt i givet fald træde i kraft den 1. oktober 2007, hvilket indebærer, at ansøgninger om fri proces (i sager om ægteskab og forældremyndighed), som afgøres efter dette tidspunkt, skal afgøres efter overgangsreglen, selv om ansøgningen er modtaget før den 1. oktober 2007. Efter ændringsforslaget anses en person, der er samlevende, i den ovennævnte overgangsperiode således for at opfylde de økonomiske betingelser for fri proces til en sag om ægteskab og forældremyndighed, *enten* hvis parrets samlede indtægter ikke overstiger indtægtsgrænsen for samlevende (retsplejelovens § 325, stk. 4), *eller* hvis ansøgerens eget indtægtsgrundlag ikke overstiger indtægtsgrænsen for enlige (retsplejelovens § 325, stk. 3). Sidste led svarer som ovenfor nævnt til retsstillingen i disse sager indtil den 1. januar 2007. Samtidig sikres det med første led, at ingen som følge af den foreslåede overgangsregel vil kunne blive stillet ringere i forhold til de fri proces-regler, der er trådt i kraft den 1. januar 2007.

Den foreslåede overgangsbestemmelse vil i perioden frem til den 30. september 2009 i visse tilfælde medføre merudgifter for staten til fri proces. Samlet set vurderes forslaget dog ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for det offentlige.

Til nr. 3

I L 134, jf. § 3, nr. 13, forslås det i retsplejelovens § 537, stk. 2, at et barn, som har den fornødne alder og modenhed, under en samtale skal have mulighed for at give udtryk for sine egne synspunkter, medmindre det er til skade for barnet. Afholdes en samtale med barnet, skal der deltage en børnesagkyndig eller en repræsentant fra kommunen.

Med indsættelsen af et nyt 3. pkt. vil bestemmelse blive præciseret i forhold til henvisningen i bemærkningerne til § 450 c, således at det med henvisningen til § 450 c, 1. og 3. pkt., klart fremgår, at samtaler med børn efter forældreansvarsloven afholdes, uden at forældrene er til stede, medmindre retten bestemmer andet, og at parterne, inden sagen afgøres, skal gøres bekendt med hovedindholdet af samtalen, medmindre afgørende hensyn til barnet taler imod det.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Allan Niebuhr (KF) Simon Pihl Sørensen (S) Per Kaalund (S) Lissa Mathiasen (S)
Frode Sørensen (S) Elisabeth Arnold (RV) Lone Dybkjær (RV) Anne Baastrup (SF) nfm.
Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 134**

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
5	Ændringsforslag fra familie- og forbrugerministeren
6	1. udkast til betænkning
7	Ændringsforslag fra familie- og forbrugerministeren
8	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 134

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren og dennes svar herpå